

6. 11. 2017

Veźměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Povinnost doručení odvolání ostatním účastníkům řízení

Povinnost, aby soud zaslal ostatním účastníkům řízení podané odvolání k vyjádření, je pro všechny právníky zabývající se procesním právem naprosto samozřejmá. A přesto někdy dochází k tomu, že účastník o probíhající odvolacím řízení není informován až do doby, kdy je mu doručeno rozhodnutí odvolacího soudu. Jaké je zákonné pozadí tohoto práva a z čeho konkrétně vychází?

U Okresního soudu ve Zlíně probíhalo řízení o neplatnosti dražby. Jelikož ohledně majetku, jehož se již uskutečněná dražba týkala, bylo současně vedeno insolvenční řízení a některé incidenční spory v rámci této insolvence, podal stěžovatel návrh na přerušování řízení o neplatnosti dražby do vyřešení incidenčních sporů. O návrhu bylo rozhodnuto kladně.

Proti tomuto usnesení podal odvolání jeden z účastníků řízení, neboť přerušování řízení považoval za nedůvodné, bez naděje na úspěch. Krajský soud v Brně – pobočka ve Zlíně jako soud odvolací usnesení změnil a rozhodl tak, že řízení se nepřerušuje. Odvolání tohoto účastníka však nebylo stěžovateli doručeno, a to ani soudem prvního stupně, ani následně odvolacím soudem. Stěžovatel se tak dozvěděl o tom, že řízení se nakonec nepřerušuje, až ze samotného usnesení krajského soudu.

Dovolání podané stěžovatelem bylo odmítnuto, proto se tento účastník obrátil s ústavní stížností na Ústavní soud ČR, který ve věci rozhodoval pod sp. zn. II. ÚS 1831/17.

Nejprve stěžovatel poukázal na starší nálezy Ústavního soudu: „Ze zákona tedy sice nevyplývá povinnost soudu doručovat opisy odvolání směřující proti nikoliv meritorním rozhodnutím ostatním účastníkům řízení, to však neznamená, že tak soud prvního stupně nemůže učinit na základě úvahy (ústavně souladné) o vhodnosti a účelnosti takového opatření s ohledem na okolnosti případu či specifikum věci. Takovou specifickou okolností, která zakládá povinnost soudu doručit opis odvolání protistraně, je např. dosavadní vývoj sporu v první instanci, který zřetelně naznačuje, že protistrana zaujímá k argumentům uváděným v odvolání zřetelně nesouhlasný postoj a odlišně je právně a skutkově hodnotí.“

Ústavní soud dále zdůraznil, že jeho úkolem je posuzovat řízení jako celek, nikoliv jen některé jeho části. To znamená, že by nešlo o porušení práva na spravedlivý proces a důvod pro zrušení napadeného rozhodnutí, i kdyby bylo rozhodnutí vadné, ale intenzita takového porušení by nebyla příliš vysoká. Je tudíž vždy třeba zkoumat, „jak porušení procesních práv zkrátilo jednotlivce na možnosti uplatňovat jednotlivá procesní práva a konat procesní úkony, jež by byly způsobilé přivodit mu příznivější rozhodnutí ve věci samé“.

„Procesním postupem okresního soudu, kdy mu nebyl doručen opis odvolání vedlejšího účastníka řízení 1), byl (stěžovatel) fakticky zbaven svého práva předložit své protiargumenty k podanému odvolání, na jehož základě následně krajský soud změnil rozhodnutí okresního soudu o přerušování řízení tak, že se řízení nepřerušuje, čímž došlo k porušení práva stěžovatele na spravedlivý proces a princip rovnosti účastníků řízení,“ uvádí soud. Současně poukazuje na skutečnost, že v takovém případě se nejedná o výjimku z pravidla, že procesní podání mají být doručena ostatním účastníkům; taková výjimka se uplatní v případě, kdy je již názor účastníka znám (může se například jednat o situaci, kdy je jedna věc řešena opakovaně či se jedná o opakovaně vyjádření k témuž tématu).

Jelikož poslední informace, kterou stěžovatel měl, bylo usnesení, jímž soud prvního stupně jeho návrhu vyhověl, těžko mohl předvídat, jaké bude procesní stanovisko ostatních účastníků a jakou argumentaci pro podporu svých argumentů odvolatel použije.

Z tohoto důvodu Ústavní soud stížnosti vyhověl a zrušil jak napadené usnesení odvolacího soudu, tak usnesení Nejvyššího soudu.

Argumentace předestřená Ústavním soudem v tomto nálezu je samozřejmě použitelná i v jiných případech, zejména při rozhodování o nákladech řízení, ale i u dalších nemeritorních rozhodnutí.

JUDr. Michaela Balousová,
advokátka

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Zápis ochranné známky bez komplikací. Klíčem k úspěchu je kvalitní předběžná rešerše](#)
- [Zneužití práva na přístup podle GDPR](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [Právní povaha sítě elektronických komunikací - režim náhrady škody](#)
- [Náhrada ušlého nájemného při předčasném ukončení nájemní smlouvy na nebytové prostory](#)
- [Jak fungují plánovací smlouvy v reálných situacích \(2. díl\)](#)